

Læars og Anni Lena á Sandoyar Meginskúla

Traditionen tro leiktu næmingar á Sandoyar Meginskúla sjónleik fyri foreldrum, systum, ommum og abbum og øðrum áhugaðum til jóla. Flest øll hjástødd mundu vera samd um, at barnanna leikur á palli, er ein góður máti at enda árið við.

Hvør flokkur sær venur ein leik at framfara. Teir yngri flokkarnir frá 5. til 8. spæla sum oftast leikir, ið beinleiðis hava okkurt við jólahátíðina at gera. Tei eldri børnini høvdu í ár leit-

að aftur í føroysku bókmentirnar at finna sær tilfar at vísa fram.

Næmingarnir í 9. flokki spældu »Ein skúladagur í K«. Stuttliga søgan, eftir Mads Andrias Winther, var eisini skemtiliga framförd. Teir báðir jassarnir Jógván og Petur Kristian gera læraranum Hanusi ónáðir, og tað er altíð stuttligt.

10. floks næmingar framfördu eina av søgunum hjá Mouritsi Mohr um Læars og Anni Lenu. Dóttirin og danski svigarsonurin, Jens

Per, koma at vitja í Føroyum. Tann triviala og kommanderandi Anni Lena og neyðarligi Læars, ið formár sær lítið og onki, fingur rættiliga tey stuttligu tærini at renna niður eftir jóla-kjálkunum í hollini á Meginskúlanum.

1998 hevur sagt farvæl, og næmingarnir á Sandoyar Megiskúla nýttu høvi bæði hugnaliga og skemtiliga at heilsa árinum eini Gleðilig Jól!!!

Viðmerking

Evri og ikki euro

Í sambandi við, at ES hevur fingið felags gjaldoyra, so hoyrast javnan tíðindi um støðuna hjá hesum undir heitinum »euro«, ið er dansk/enska navnið.

Higartil hevur sama heiti verið flutt til føroyskt, men tað tykist trupult at benda, og heldur ikki sær út til at vera greitt, hvat kynið er.

Fari tí at skjóta upp at nýta heitið »evri«, ið er avleitt av føroyska evropanavninum »Evropa«.

Kallkyn, avl. før. Evropa	Kallkyn ?, avl. da/en Europa(e)	bu. eint. hvørf.	bu. eint. evrin
ób. eint. hvørf.	ób. eint. euro	hvønnf. hvørjumf. hvørsf.	evran evranum evrans
hvønnf. evra	euroa		
hvørjumf. evra	euroa	bu. flt. hvørf.	evrarnir euroarnir
hvørsf. evra	euroa	hvønnf. hvørjumf. hvørsf.	evrarnar euroarnar evrunum evrunum evranna euroanna
ób. flt. hvørf.	ób. flt. euroar		
hvønnf. evrar	euroar		
hvørjumf. evrum	euroum		
hvørsf. evra	euroa		

Tað er eyðsýnt, at veikt-benda heitið, ið er avleitt av føroyska »Evropa« er munandi snøggari at gera nýtslu av, meðan bendingin av tí da/en heitinum verður trupul at halda skil á bendingarlaga. Tað hevði tí verið sera heppið, um tit fóru at nýta fyrra uppskot-

ið frá byrjan av, áðrenn tann útlenska avleiðingin hevur fest seg hjá fólki. Hinvegin er eingin vandi fyri, at fólk so ikki fara at kenna útlenska navnið, av tí at heitið »euro« fara fólk at hoyra um í útlenskum fjølmiðlum. Tað er einki at ivast í, at

um ikki verður bundið um heilan fingur í hesum máli, so verður umrøðan av evranum ein vavstur av tí heilt stóra slagnum, av tí at »euro« er so trupult at benda á føroyskum.

Vinarliga, Ashbjørn Lómaklett

Sov blítt og søtt

Petur Simonsen ummælir sangbókina *Sov blítt og søtt*, sum forlagið undir Brúnni hevur givið út

Forlagið undir Brúnni við Britu og Eli Smith hevur givið út bókina **SOV BLÍTT OG SÖTT - Kvøldsangir við nótum og besiffringum**. Eli hevur lagt útgávuna til rættis og hevur sjálvur prýtt bókina. Í bókini, sum er 226 blaðsíður, eru 93 sangir — føroyskir og útlenskir. Saman við sangunum eru myndir, sum Eli hevur teknað; og hugskotið til bókina man vera komið við øllum teimum tekingum og skitsum, hann hevur gjørt av sovandi børnum seinnu árin. Aftari í bókini eru nótir við besiffringum av øllum sangunum. Dánjal Eysturstein hevur staðið fyri tí partinum. Aftast er yvirliit, sum í stuttum lýsir yrkjarar, týðingar og tónasköld til sangirnar í bókini. Hetta yvirliit hevur Helgi Hansen skrivað.

Sangirnir eru greinaðir sundur í Vøggvisur og sangir, Sunnudagsskúla-sangir, Kvøldsangir, Kvøldsálmur og Sálmur. At enda eru eisini nakrir Útlenskir sangir og vísur við í bókini.

Tað er helst so, at summi okkara sakna onkran sangin og kanska eisini ivast eitt sindur í, hví hesin ella hesin sangurin er ikin við, nú talan er um ein bók við kvøldsangum. Men sum

heild haldi eg, at úrvalið er breitt og hóskandi til eina slíka bók.

Í bókini eru sangir, sum tey flestu vaksnu kenna væl. Og har eru eisini nýggjari sangir, sum eru serliga væl dæmdir millum børnini. Haraftrat eru sangir og nótir, sum neyvan hava verið á prenti áður. Summir av sangunum eru lættir og livligir, aðrir eru meira álvarsamir, men eyðkennið fyri teir flestu er, at teir hava eitt kristiligt grundstøði.

Flest allir sangirnir eru frammanundan at finna í ymsum sálma- og sangbókum, men tað má sigast at vera sera heppið, at hava teir savnaðar í einari bók. Og nótarnir við besiffringum fara helst at gera sít til, at henda vakurt prýdda bók verður til stóra gleði í mongum heim.

Sum sagt, so kenna mong foreldur fleiri av sangunum aftur frá barnaárunum. Vit minnst tá mamma, pápi ella onnur góð fólk saman við okkum sungu hesar vakru og fríðu kvøldsangir. Løturnar, tá sangir sum

- Engin so kann síni varða
- Góða mamma, eg vil sova
- Litla Marin droymdi
- Nú dagurin at enda er

- Rura, rura barnið
- Sov blítt og søtt
vóru sungnir, eru vitur, sum lýsa bjart í minnum frá barnaárunum - Løtur, tá hugurin hevði frítt at fara í tryggum og fjálgum umhvøvi. Løtur, sum ikki koma av sær sjálvum, men sum upprenta, tá ið vit koma hvørjum øðrum við — foreldur og børn. Løtur, sum bert koma, tá ið vit geva okkum tíð til at vera til.

Nógvir av nýggjari sangunum í bókini eru væl kendir - eru dagliga at hoyra í útvarpi, og eru vorðnir sonn fólkaogn. Aðrir eru minni kendir. Men við hesi bókini verða fleiri teirra helst betur kendir innan ikki ov langa tíð. Millum nýggjari sangirnar eru t.d.

- Blunda, blunda lítli mín, Annika Hoydal
- Brosið klæðir tær (Kvøða til pinkubarnið), M.C. Restorf

- Dagur er nú farin, B.á V. Smith/Regin Guttesen
- Hvør er tað, sum har kemur, Oskar Hermanson/Christian Wahl

- Kom, legg tít høvur, Simme
- Myrkna gluggar, kemur nátt, Frits Johannesen
- Tú far mæst tað sól (Barnið), Stigmund Poulsen/J.á R. Olsen
Nakrar eldri yrkingar

hava fingið lív av nýggjum, tí at vøkur lög eru sett til tær. Her eru sangir sum
- Nú vakur er (Barnakenslur), Jakob Hansen/Jógvan á Lakjuni
- Rura, rura, vakna ei (Vøgguljóð), H.A. Djurhuus/Knútt Olsen

- Tað breiða túsdun ljós í nátt, H.A. Djurhuus/Eyðun á Lakjuni

- Tú, sum uppkveikti milliðir av stjörnum, Jóh. Johansen-Ismar Johansen/Jógvan á Lakjuni
Og so eru tað sangir, har orð og lag er á prenti á fyrsta sinni, t.d.

- Stíli í sólsetri sinni ber ró (Kvirra), Lillian Johannesen/Knútt Olsen

- Við songarstokkin móður, Z. Zachariassen/Eyðun á Lakjuni

Sum sæst omanfyri, eru nógvir av sangunum føroyskir av uppruna, t.v.s. at bæði orð og lag er føroyskt. Og tí fleiri av týddu sangunum er lag av føroyskum tónasmiði sett til.

Nótir við besiffringum eru sum sagt til allar sangirnar, og um meir enn eitt lag er til sangin, er tað eisini tíkið við. Útgevarin hevur valt at hava nótarnar í eini deild fyri seg sjálvar og ikki saman við sangunum. Hetta er helst ein góð loysn, tí vanliga fer at verða sungið úr SOV

BLÍTT OG SÖTT uttan at brúk verður fyri at hava nótarnar framman fyrri sær. Sangurin stendur eisini snøggari á blaðnum saman við vøkrum og fjálgu tekn-ingunum og vatnlitsmyndunum, sum prýða bókina.

Seinasti partur av bókini Yvirliit yvir yrkjarar, týðingar og tónasköld er eitt hent savn við upplýsingum um persónarnar aftan fyri sangirnar. Tú fært at vita um m. a. aldur, arbeiði og listarigt avrik. Tú sæst eisini í hesum yvirliiti hvørjar sangir viðkomandi yrkjarar, týðari ella tónaskald eigur í bókini.

Í hesum miðlatíðum, har útvarp, sjónvarp og internet er fittur partur av gerandisdegnum hjá flestum okkara, ikki minst børnum, har vit stóðugt lata okkum fódra við tí nýggjasta, tí mest ótrúliga, tí mest spennandi, tí mest syrgiliga og ikki minst við tí mest ráða og ræðuliga, kann tað vera gott og neyðugt at steðga á og spyrja:

Er øll hendan kunnarin um hetta og hatta so umráðandi? Geva vit tí vit síggja og hoyra gætur? Taka vit støðu til vandamálini, sum fløða inn í heimini? Ella er tíðindafloymurin um heimsins sorgarleikir vorðin eins gott udirhald, sum eitt

spennandi telduspæl — tá tað er liðugt, ja, so eru øll tey løstaðu og dripu frísk og ferðug til enn eitt nýtt spæl? Eru vit og børn okkara í tí sjaldsamu støðu, at veruleikin ofta verður til fiktión, og fiktión verður til veruleika?

SOV BLÍTT OG SÖTT er ein bók, sum setur lívið í annað perspektiv enn tað, tað vanliga verður gjørt í hesum actiontíðum. Vit steðga á eina løtu, og saman við børnunum kunnu vit syngja um tað vakra, um skaparverkið, um náttúruna, um kærleika, um trúfesti, um álit og um trygg-leika. Vit spyrja og svara, hugsa og droyma, flenna og signa, kenna hugna og samanhalda. Vit uppliva løtur, sum okkara børn og barnabørn fara at minnst afturá við gleði og taksemi, og sum er og verður teimum eitt gott kjølfeiti í tí ágangandi og strævna lívi, sum er dagsins veruleiki hjá børnunum.

Sov blítt og søtt og droym um sól, sum lýsir yvir garð. Gud Faðir, hann í himni er, skal ansa eftir tær.

Petur Simonsen